

Nieuwsgierig Ik wil niet naar de opvang!

Lang niet alle kinderen hebben het naar hun zin op de kinderopvang. Wat kun je doen als je zoon of dochter niet happy is op de plek die jij zo zorgvuldig hebt uitgekozen? Je kind van de crèche halen of doorzetten?

"Je bent weer erg huilerig vandaag. Je schrikt steeds als er iemand binnenkomt of weggaat. Slapen lukte niet en je boterham wilde je ook niet. Jammer, want je maakt het jezelf onnodig moeilijk."

Voor de tiende keer lees ik de woorden die de leidster van het nieuwe kinderdagverblijf in het schriftje van mijn dertien maanden oude zoontje heeft geschreven. Als een slakje hangt hij tegen me aangeplakt. Vermoeid, wangetjes zout van de tranen. Ik voel me ellendig en lees – zelf ook bijna in tranen – het verslag voor aan mijn moeder, zus en een vriendin. Allemaal hebben ze dezelfde reactie: heb ik niet per ongeluk het schriftje van een ander kindje mee naar huis genomen?

Maar dat is helaas niet het geval. Mijn zoontje, type vrolijke allemansvriend, verandert al drie maanden in een angstig jongetje zodra we de opvang binnenstappen. Talloze keren hoor ik hem nog krijsen als ik de straat uit loop en moet

ik me bedwingen om niet terug te gaan en hem weer mee naar huis te nemen. Deze situatie is nieuw voor mij. Zeven maanden lang ging hij naar een gastouder, waar hij heerlijk sliep en fijn speelde met de andere kindjes. Maar de gastouder is met zwangerschapsverlof dus moest ik wat anders regelen. Het kleinschalige kinderdagverblijf bij ons in de straat leek een prima alternatief: een klein clubje kinderen met drie vaste leidsters waarbij hij fijn kon aansluiten. Maar mijn zoontje is er niet op zijn gemak. Vooral de eigenaresse van het kinderdagverblijf kan niets goed doen bij hem. Zodra hij haar ziet, is het brullen geblazen. Meteen switchen wil ik niet: te verwarrend voor mijn zoon. Stoppen met werken kan niet. En opa en oma wonen te ver weg. Ik houd mezelf voor dat het tijdelijk is en ik tel de dagen af tot de gastouder weer aan de slag gaat en ik eindelijk weer eens geconcentreerd kan werken, zonder schuldgevoel of pijn in mijn moederhart. >

'KINDEREN HEBBEN SOMS GEEN KLIK MET IEMAND, net als volwassenen'

< HUILEND OP DE GANG

Een kind dat het niet naar de zin heeft op de kinderopvang, Martina herkent het meteen. Haar oudste zoon Luc ging met veertien weken voor het eerst naar het kinderdagverblijf. "We hadden wel verwacht dat hij even moest wennen en daarom vond ik het in het begin logisch dat hij wat minder sliep dan thuis", zegt ze. "Bovendien kan een baby nog niet echt goed aangeven wat er aan de hand is. Maar ook toen hij wat ouder werd, bleef het slapen en eten op het kinderdagverblijf een probleem. Toen hij na een jaar ook 's nachts vaak wakker werd als hij daar was geweest, begon ik me wel een beetje zorgen te maken."

Toch is Luc er gebleven tot hij ruim drie jaar was. "Hij is best gevoelig. En als ik er met mijn omgeving over sprak, zeiden veel ouders dat alle kinderen weleens huilen op de crèche. Bovendien had ik geen vergelijkingsmateriaal en was ik bang dat het aan mij lag. Dat ik gewoon een moeder was die er moeite mee had om haar kind weg te brengen. Ik ben zelfs een dag minder gaan werken, zodat hij niet meer zo vaak naar de opvang hoefde." Haar blik veranderde echter toen ook haar jongere dochter Nienke naar de kinderopvang ging. "Zij is heel open naar vreemden toe en niet verlegen, maar met haar ging het ook niet goed daar. Vaak liep ze 's middags al huilend op de gang 'mama' te roepen." Martina begon steeds meer in te zien dat de problemen ook weleens te maken konden hebben met de gang van zaken op het kinderdagverblijf. "Mijn kinderen zagen wel elf

leidsters in drie jaar tijd en als ze huilden, werden ze niet getroost. Dat vond ik heel vervelend. Maar als ik mijn twijfels probeerde te bespreken met de leidsters, legden die het probleem bij mij. Ze zagen zulk gedrag bij andere kinderen helemaal niet. Terwijl ik toch echt vond dat er veel huilende kinderen waren als ik daar aankwam."

WISSELWERKING

Een lastige situatie, vindt kinderpsycholoog Minouk Timmers van Kind & Ko (kindenko.nl). "Als ouder moet je er vertrouwen in hebben dat degene bij wie je je kind achterlaat het wel oplost als hij of zij bang of overstuurt is. Heb je dat niet, dan straal je dat ook uit. En dat voelt je kind feilloos aan. Maar het is een wisselwerking: om dat vertrouwen te krijgen, heb je wel een leidster of gastouder nodig die aanvoelt wat je kind nodig heeft en met je meedenkt als er problemen zijn. Het werkt goed als jullie samen oplossingen kunnen bedenken om je kind te troosten, af te leiden en zich veilig te laten voelen. Zorgen dat de leidster even een boekje leest met je kind als het onrustig is bijvoorbeeld. Laat die leidsters of gastouders ook vooral zelf met ideeën komen, want dan weet je zeker dat ze ook uitvoerbaar zijn."

Maar wat als je dus, zoals Martina, aanvoelt dat die bereidheid er niet is? Of als het, zoals in het geval van mijn eigen zoon, gewoon niet werkt met de leidster die hem twee keer per week moet verzorgen? "Dat kan voorkomen", zegt Minouk. "Kinderen hebben soms gewoon echt geen klik met iemand, net als volwassenen. Gelukkig heb je op kinderdagverblijven vaak meerdere verzorgers, en daar zit vast iemand tussen met wie het wel klikt of die wel met je wil meedenken. Zo niet, dan is er maar één oplossing: wegwezen."

Dat deed ik zodra mijn vaste gastouder weer beschikbaar was. Mijn zoon veranderde direct weer terug in zijn vrolijke, lieve zelf en ik kon weer rustig werken zonder

schuldgevoel en pijn in mijn moederhart. Precies zoals ik had gehoopt. Martina besloot uiteindelijk voor een andere oplossing te kiezen. Ze vond een nieuwe kinderopvang en daar ging een nieuwe wereld voor haar open. "Ik wist niet wat ik zag, wát een verschil. Kinderen waren er lekker aan het spelen, niet aan het huilen. En ze werden geknuffeld als ze binnenkwamen. Wist ik veel dat het ook zo kon. Mijn kinderen vinden het geweldig daar en ik begrijp nu eindelijk wat andere ouders bedoelen als ze zeggen dat de opvang zo leuk is. Het voegt nu iets toe aan het leven van mijn kinderen. En ik zit niet meer huilend in de auto naar mijn werk." Martina is blij dat ze uiteindelijk toch de beslissing heeft genomen, al was dat best lastig. "Ik wilde mijn kinderen niet verplaatsen, omdat ik niet wist of het ergens anders beter zou zijn en ze niet uit hun vertrouwde omgeving wilde halen. Maar achteraf waren ze natuurlijk helemaal niet gehecht aan die eerste opvang: ze hadden geen vertrouwde gezichten daar!"

RITUEEL

Wisselen van opvang kan volgens Minouk tricky zijn als je niet zeker weet of het daaraan ligt. "Soms zit het kind gewoon in een eenkennige fase, dat zie je vaak tussen de acht en achttien maanden. Die fase gaat weer over. Ook kan het gebeuren dat een kind gewoon gevoelig is en even tijd nodig heeft. Dan is overhaast van opvang wisselen juist niet handig, want verandering van gezichten en rituelen is voor zulke gevoelige kinderen vaak juist heftig."

Rebecca heeft zo'n gevoelig zoon. "Thijs is een verlegen jongetje van drie dat onrustig wordt als het te druk is om hem heen. Ik ben niet zo'n voorstander van opvang voor kleine baby's, dus ik heb hem zo lang mogelijk thuis gehouden, maar na een jaar lukte dat niet meer. Toen zijn we gaan kijken naar een fijn, klein kinderdagverblijf." Ze vonden een nieuwe opvang met vaste leidsters en weinig kinderen op de groep, waar Rebecca een goed gevoel bij kreeg. Maar toch vond Thijs het er niet leuk. "Slapen met andere kinderen op een kamer lukte niet, want hij ging al brullen als hij een ander kind hoorde hoesten. Een blik van een ander kind kon hem al in tranen brengen."

Bij ieder afscheid was het hard huilen geblazen, wat Rebecca vaak tot wanhoop dreef. Maar ze besloot niet te switchen. "Het is een geweldige kinderopvang, dus dat was niet de oplossing, samen met de leidsters kijken hoe het beter kon wél. De leidsters doen er alles aan om het voor Thijs zo makkelijk mogelijk te maken. Ze halen hem uit de groep als het te druk wordt, zodat hij rustig kan spelen, en samen hebben we een ritueel ontwikkeld bij het afscheid nemen: hij mag me uitwaaien en daar maken we een spelletje van, ga ik linksaf of rechtsaf? Dat leidt af

en dat helpt wel." Inmiddels gaat Thijs twee jaar naar het kinderdagverblijf en merkt Rebecca dat het beter gaat. "Hij vindt het nog steeds niet ontzettend leuk, maar hij speelt gewoon met de andere kinderen en is minder overstuurt. Gelukkig. Al heeft hij zo af en toe nog wel moeite met wennen na de vakanties."

KOUDE DOUCHE

Minouk beaamt dat het soms best een paar maanden of langer kan duren voor een kind echt gaat wennen op de opvang. "Zeker als hij minder dan twee keer per week gaat." Voor ouders kan dat hartverscheurend zijn, maar als je zeker weet dat het kind op een veilige plek is met sensitieve mensen, kan het voor kinderen ook een leerproces zijn. "Is je kind heel angstig, dan is het beter om hem te leren omgaan met die angsten, dan alle beangstigende prikkels weg te nemen", zegt Minouk. "Als ouder ben je al snel geneigd om je kind minder naar de opvang te brengen of zelfs te stoppen met werken als je kind het lastig heeft. Maar wat gebeurt er dan op die ene dag dat het kind wel naar de opvang moet? Of straks naar school? Je kunt beter, samen

'ALS JE MAAR VERTROUWEN HEBT IN DEGENE DIE VOOR JE KIND ZORGT, IS ER ALTIJD EEN OPLOSSING'

met de leidster of gastouder, op zoek gaan naar manieren om je kind te leren omgaan met de situatie: door af te leiden en herkenbare rituelen in te voeren die vertrouwd voelen. Dus zelf ook niet tien keer teruggaan om nóg een kus te brengen en even te troosten: zo komt je kind van een warm bad steeds weer onder een koude douche terecht. Je kunt het afscheid beter kort houden, volgens een vast ritueel. Dat biedt duidelijkheid."

Hoewel het ene kind meer moeite zal hebben met wennen aan de opvang dan het andere, gelooft Minouk dat het in de meeste gevallen echt wel goed komt. "En blijft het een drama, twijfel dan niet om eens een ander soort opvang te proberen. Bij een gastouder of oppas aan huis is het vaak minder druk en is er één vast gezicht, dat kan bijvoorbeeld goed werken voor gevoelige kinderen." Maar één ding blijft volgens Minouk essentieel: "Als je maar vertrouwen hebt in degene die voor je kind zorgt, zijn er opties genoeg en is er voor elk kind een passende oplossing. Daar ben ik van overtuigd." ■

Interviews: Carolien Dinkers / Foto: Stock

**'MIJN KINDEREN ZAGEN
WEL ELF LEIDSTERS
IN DRIE JAAR TIJD'**